

A Győri Ítéltábla a dr. Máté Ildikó ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Szakál Róbert Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes** ellen közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított perében a Győri Törvényszék 2018. november 12. napján kelt P.20.465/2018/4. szám alatt hozott ítélet ellen a felperes által 5. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán - megtartott tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az illetékügyben eljáró hatóság felhívására az államnak 127.360 (egyszázhuszonhétezer-háromszázhatvan) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes nyilvántartási szám alatt bejegyzett igazságügyi szakértő.

A alperes neve mellett szervezett választottbíróság előtt Vb/14038. szám alatt peres eljárás van folyamatban.

A választottbíróság Vb/14038.szám alatt a 2015. március 17. napján kelt végzésével a felperest igazságügyi szakértőként igazságügyi szakértői vélemény elkészítésére rendelte ki.

A felperes a kirendelése alapján 2015. június 23-i keltezéssel elkészítette az igazságügyi szakértői véleményét, és előterjesztette a 1.591.985 forintra vonatkozó szakértői díjjegyzékét.

A választottbíróság a Vb/14038. ügyszám alatt előtte folyamatban lévő peres eljárásban a 2015. november 3-án kelt végzésében a felperes részére szakértői díjat nem állapított meg, a felperes által készített szakvéleményt a bizonyítékok köréből kirekesztette, és felhívta a felperest mint szakértőt, hogy az eljárás során keletkezett, valamint a nála lévő iratokat szolgáltatassa vissza 5 napon belül a választottbíróság titkárságára.

Végzésének indokolása rögzítette, hogy a Vb/14038. ügyszám alatt indított eljárás felperese a jelen per felperesének, mint igazságügyi szakértőnek az eljárásával szemben kifogást terjesztett elő. Álláspontja szerint a titoktartási kötelezettségét megszegte, és a

szakértelmén túlmutató kérdéskörben történő közreműködésért egyetemi munkatársaihoz fordult, amelyről sem a feleket, sem a választottbírást nem tájékoztatta.

Jelen per felperese, mint a Vb/14038. ügyszám alatti eljárásban kirendelt szakértő a Vb/14038. szám alatti választottbírási ügy felperesének állításait visszautasította, és állította, hogy titoktartási kötelezettségét nem szegte meg.

A választottbírást végzésének indokolásában rögzített álláspontja szerint nem lehetett a szakvéleményen belül elkülöníteni az aggályos és az esetleg aggályt nem keltő részeket, ezért az egész szakvéleményt ki kellett zárnia a bizonyítékok közül. A szakértő bizonyítékként fel nem használható szakvéleményt készített, ezért feladatát nem végezte el, így díjazásra sem jogosult.

A felperes elsődleges kereseti kérelmében bírósági közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség jogcímén, míg másodlagosan szerződésen kívüli általános kárfelelősség jogcímén kérte az alperes kötelezését a szakértői díjjegyzékben szereplő 1.591.985 Ft összegű szakértői díj és késedelmi kamata megfizetésére.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a felperes kereseti kérelmének elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, egyben kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150.000 forint perköltséget, valamint az állam javára az illetékes adóhatóság felhívására 95.500 forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket.

Ítéletének jogi indokolása szerint a felperes keresete alaptalan.

Rögzítette, hogy a Ptk. 54. §-a alapján a perben a jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadók.

Meghivatkozta a 2013. évi V. törvény 6:518., 6:519. és 6:520. §-át, a 6:548. §-ában foglaltakat, illetve az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. IM rendelet egyes rendelkezéseit.

Rögzítette, hogy a választottbírást előtti eljárásban a szakértői bizonyításra és a szakértői díjra nincsenek eltérő jogszabályi rendelkezések.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezért a választottbírást kirívóan okszerűtlenül mérlegelt és kirívóan súlyos jogértelmezési, jogalkalmazási hibát követett el akkor, amikor a jelen per felperese mint igazságügyi szakértő által benyújtott szakvélemény díjának megállapítását olyan körülményekre való hivatkozással mellőzte, amelyek az érdemi elbírálásra tartozó kérdések körébe tartoznak, ugyanakkor nem mérlegelt és értékelt egyetlen olyan körülményt sem, amelyik a szakértő által elkészített szakvéleménynek a szakvéleményhez mellékelt díjjegyzéknek megfelelő időráfordítással való arányosságát vizsgálta volna.

Az elsőfokú bíróság az előzőekben kifejtett indokai ellenére sem állapította meg az alperes kártérítési felelősségét sem a bírósági közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség, sem a

szerződésen kívüli kárfelelősség alapján figyelemmel a másodfokú bíróság által kifejtett jogi álláspontra.

Kifejtette, hogy amennyiben a választottbíróság előtt jelenleg is folyamatban lévő választottbírósági ügyben a választottbíróság által kirendelt felperes mint igazságügyi szakértő által készített szakvéleményt érintő jogvita nem minősül választottbírósági ügynek, amikor a választottbíróság részletesen megindokolt, de jogorvoslati jogot nem tartalmazó végzésével mellőzte a választottbírósági ügy bizonyítékai közül a felperes által készített szakértői véleményt, és ezen tevékenysége során a választottbíróság nem gyakorolt közhatalmi tevékenységet, akkor kárfelelőssége sem bírósági közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség, sem az általános kárfelelősség alapján nem állhat fenn a felperes felé.

Ebben az esetben ugyanis a választottbíróság a végzésében az általa meghozott, jogorvoslatot

nem tartalmazó, azonban a szakértői vélemény mellőzésének részletes indokát rögzítő álláspontját közölte. A jelen perben eljáró állami bíróság részéről a választottbíróságnak ez a tevékenysége, ez az indokolt végzése nem bírálható felül. Amennyiben pedig ez a tevékenység nem felülbíráható, akkor nem tehető megállapítás sem a károkozás mint tény fennállása és a választottbíróság eljárásának jogellenessége tekintetében sem.

Ebből következően nem alkalmazható a jelen jogvitában az állami bíróságok által követett azon gyakorlat, hogy a szakértői munka minősége és a szakértői munkáért járó díj két különböző körülmény és a szakértőt akkor is megilleti a szakértői díj, ha utóbb a bíróság a szakértői véleményt a perben értékelt bizonyítékok közül kizárta. A választottbíróságnak az a tevékenysége, ez az indokolt végzése, amellyel a szakvéleményt kizárta a bizonyítékok közül, nem bírálható felül az állami bíróság részéről.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes kötelezését 1.591.985 forint kártérítés és ennek 2015. november 3. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, valamint a felmerült első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

Fellebbezésének indokolásául előadta, hogy a kereseti kérelme elődegesen bírósági közhatalmi jogkörben okozott kárfelelősség, másodlagosan szerződésen kívüli általános kárfelelősség jogcímén történő kötelezésre irányult. Nem a választottbíróság szakértői véleményt kirekesztő végzése érvénytelenségének megállapítását kérte.

Hangsúlyozta, hogy a Győri Ítélőtábla Pf.III.20.071/2017/3/I. számú végzéséből nem következik az, hogy a polgári jog általános kártérítési szabályai alapján az alperes felelőssége ne lenne megállapítható. Ezt támasztja alá a Győri Ítélőtábla Pkf.V.25.427/2016/1. számú végzésében kifejtett azon álláspont, hogy jóllehet a jelen per tárgyát képező ügy nem tekinthető választottbírósági eljárással kapcsolatos ügynek, felperesnek lehetősége van arra, hogy jogellenes magatartásra hivatkozással a polgári jog szabályai szerint a rendes bíróság előtt kártérítési igénnyel lépjen fel.

Kiemelte, hogy a törvényszék döntése megalapozatlan és iratellenes.

Változatlanul fenntartotta azon álláspontját, hogy a kárt az alperes közhatalom gyakorlásával okozta. Fellebbezésében részletezte az ezzel kapcsolatos indokokat.

Kiemelte, a felperes keresete általános kártérítés jogcímén megalapozott. Hangsúlyozta, hogy az általános kártérítés négy alapvető feltétele a felperesi igény tekintetében fennáll. Álláspontja szerint, nemcsak akkor jogellenes az adott károkozás, ha valamilyen jogszabály azt tiltja, hanem fordítva: vélelmezendő a károkozó magatartás jogellenessége, ha csak más jogszabály az adott károkozást jogszerűnek nem minősíti.

Előadta, az elsőfokú bíróság nem nyilatkoztatta az alperest, hogy milyen jogszabály, belső szabály, vagy esetlegesen a szakértővel kötött megállapodás alapján döntött úgy, hogy a bizonyítékok köréből a szakvéleményt kizárja, a szakértő részére nem jár a díj. Erre választ nem kapott.

Álláspontja szerint jogellenes az a magatartás, ha valakinek az elvégzett munkáért nem fizetik ki a megállapított díjat úgy, hogy erre semmilyen jogszabály, belső szabályzat, vagy megegyezés a szakértő és az alperes között nincs.

Akkor felróható valakinek a magatartás, ha nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható. Jelen esetben az alperes esetében a felróhatóság is fennáll.

Az ok-okozati összefüggés is megállapítható, hiszen a szakértő az elvégzett munkájáért a díját nem kapta meg, mert annak kifizetését az alperesi választottbíróság megtagadta.

Álláspontja szerint a felperes a bizonyítási kötelezettségének eleget tett, és igazolta a kártérítést megalapozó tényállási elemeket.

A felperes fellebbezési észrevételében vitatta az alperes azon előadását, hogy a károkozás alóli kimentési kötelezettségének eleget tett.

Hangsúlyozta, hogy a Vbt. 29. §-a nyilvánosság kizárásáról rendelkezik, az pedig a peres felekre irányadó. A felperes pedig a választottbírósági eljárásban nem volt fél.

Ismételten hangsúlyozta, hogy az alperes kimentése sikertelen volt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján - az érdemi döntés tekintetében - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Igényt tartott a másodfokú perköltség megfizetésére is.

Előadta, hogy érdemben helyes a törvényszék döntése az elsődleges és a másodlagos kereset megalapozatlansága tekintetében.

Téves azonban az elsőfok azon álláspontja, hogy a másodlagos általános kártérítési kereset megalapozatlanságát kizárólag azt támasztotta alá, hogy a törvényszéket kötötte az ítéltábla végzésében foglaltak. Az ítéltábla végzése a törvényszék érdemi döntését nem korlátozta.

Hangsúlyozta van olyan jogszabály, ami alapján a választottbíróság a szakértői díj kifizetését megtagadhatja. Ez a Vbt. 29. §-a, amely az eljárás nyilvánosságát kizáró, zárt iratkezelést előírta.

Álláspontja szerint az alperes kimentette magát a felelősség alól. A felperes a kárát maga idézte elő azon magatartásával, hogy a zárt iratkezelésre vonatkozó előírást megszegte.

Rögzítette, hogy a választottbíróági eljárásban a rendes bíróság eljárási gyakorlata, a Pp. előírásai nem alkalmazhatók még háttér jogszabályként sem.

Tény, hogy a per időszakában hatályos Pp. a szakértői díjfizetés bírósági megtagadásának intézményét nem ismerte. Ennek azonban a perben a fenti okok miatt nem volt relevanciája. Ezért az elsőfokú bíróság alaptalanul hivatkozott a rendes bírósági gyakorlatra a szakértői díj megállapítása és kifizetése tekintetében (ítélet indokolás 12. és 13. oldal).

Nem akadályozta az elsőfokú bíróságot semmi abban, hogy az alperest a választottbíróóság terhére megállapítható eljárási jogellenesség, nyilvánvalóan téves jogalkalmazás, kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba, vagy felróható jogértelmezés esetén a felperes kártérítési igényének helyt adjon.

A választottbíróóság a felsorolt jogsértéseket nem követte el, magatartása nem volt felróható. A felperes vétkességi hivatkozását jogszerűen kimentette, ezért az előterjesztett kárigény megalapozatlan. Kérte az ítélet indokolásában ezen megállapítás kimondását.

Az alperes Pf.5. számú iratában előadta, hogy az alperesi választottbíróóság a szakértőt a kirendelő végzésében kifejezetten tájékoztatta a zárt iratkezelés tényéről, ezt pedig a felperes megszegte. Hivatkozott ekörben a 2015. március 17-én kelt végzés 4. oldalán az alulról számított 4. bekezdésben foglaltakra.

A felperes az észrevételeiben arra is megalapozatlanul hivatkozott, hogy a kirendelő végzésbe ütköző magatartásával nem sértett érdeket, mert a választottbíróági eljárást nem hozta nyilvánosságra. Ezzel szemben a valóság a következő:

A felperesi szakértő szakvéleményéből megállapítható, hogy a felperes az építő, építész-, közlekedésmérnöki, gazdaságtudományi és jogtudományi kérdések (vagyis nemcsak a geodéziaira javított geológiai kérdések) megválaszolásába minden esetben a ... Egyetem illetékeseit vonta be (a perbeli szakvélemény 6. oldalának 5. bekezdése).

A perbeli választottbíróági eljárás alperese azonban éppen az a **B Zártkörűen Működő Részvénytársaság** volt. A Zrt. egyik igazgatósági tagja 2012-től kezdődően - a választottbíróági eljárás folyamatban létének időszakára is kiterjedően - dr.**H B** volt, aki a ... Egyetem munkatársa.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A peradatokból megállapítható, hogy a felperes elsődleges és másodlagos keresetét látszólagos keresethalmazatban terjesztette elő.

A felperes elsődleges kereseti kérelmében bírósági (közhatalmi) jogkörben okozott kárfelelősség jogcímén, másodlagosan szerződésen kívüli általános kárfelelősség jogcímén kérte az alperes kötelezését az írásbeli szakvéleményért felszámított szakértői díj és kamata megfizetésére.

Az ítélet tábla a Pf.III.20.071/2017/3/I. számú hatályon kívül helyező végzésében úgy foglalt állást, hogy a választottbíróóság által meghozott végzés tekintetében a közhatalmi jelleg nem állapítható meg. Így a felperes elsődleges keresete jogerősen elbírálásra került, az

abban foglalt döntés utólag már nem tehető vitássá, mivel az az 1952. évi III. törvény (rPp.) 229. § -a értelmében res iudicata-nak minősül.
Ezért ezen megállapítás a jelen fellebbezési eljárásban sem tehető már vitássá.

Az elsőfokú bíróságnak a hatályon kívül helyező végzésében foglaltak értelmében a felperes másodlagos keresetét kellett elbírálnia, amelyet a Ptk. 6:519. §-ára alapított. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes mellett működő választottbíróság kárfelelőssége fennáll-e azért, hogy a 2015. november 3. napján kelt végzésében a felperes részére szakértői díjat nem állapított meg, és a felperes által készített szakvéleményt a bizonyítékok köréből kirekesztette.

A Ptk. 6:518. §- szerint:

A törvény tiltja a jogellenes károkozást.

A 6:519. § értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni, mentesül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható.

A fentiek alapján az ítéletábra azt vizsgálta, hogy az alperes mellett működő választottbíróság Vb/14038. számú ügyében a 2015. március 17. napján kelt szakértő kirendelő végzés mit tartalmazott.

A kirendelő végzés 4. oldal alulról a 4. bekezdése a következőket rögzítette:

„A Választottbíróság felhívja a szakértőt, hogyha netán valamely kérdés megválaszolásához társszakértő bevonása válna szükségessé, erről a Választottbíróságot tájékoztassa.”

A kirendelő végzés meghozatalkor hatályban lévő Vbt. 29. §-a szerint a választottbírósági eljárás - a felek ellenkező megállapodása hiányában - nem nyilvános.

A felperes által is hivatkozott, az ezen szakaszhoz fűzött kommentári indokolás értelmében „komoly érdek fűződik ahhoz, hogy kívülállók (pl. versenytársak) ne szerezzenek tudomást arról, hogy a felek között jogvita keletkezett, annak mi a tárgya, esetleg még arról sem, hogy a felek közötti vita békés úton nem volt rendezhető.”

Az ítéletábra álláspontja szerint a Vbt. szakértőkre vonatkozó 36. §-ában foglaltakat a Vbt. 29. §-ával összhangban, a zárt iratkezelés törvényi előírásainak sérelme nélkül kell alkalmazni.

Ugyanakkor a felperes által elkészített szakvélemény 6. oldal 6. bekezdésében az alábbiakat rögzítette:

„A kérdések számos szakterületet érintenek: mélyépítés, vasútépítés, geotechnika, geodézia, költségvetés, beruházás. Segítségért, konzultációért minden esetben a ... Egyetem illetékes karainak (építő-, építés-, közlekedésmérnök, gazdaságtudomány, jogtudomány) az aktuális kérdésem témájában jártas tanszékeihez fordultam.”

Az ítéletábra álláspontja szerint a felperes - mint szakértő - megszegte a Vbt. 29. §-ában foglalt zárt iratkezelés szabályait, illetve a kirendelő végzés fentebb idézett rendelkezéseit. Ezért a választottbírósági per felperese kifogást emelt a választottbíróság előtt folyamatban lévő eljárásban többek között arra hivatkozással, hogy az ottani per alperesének - a B Zrt-

nek - egyik igazgatósági tagja 2012-től kezdődően a választottbíróági eljárás folyamatban létének időszakára is kiterjedően dr. **H B** volt, aki a ... Egyetem munkatársa.

Ezen ok miatt a választottbíróóság a 2015. november 3. napján kelt végzésében felperes részére szakértői díjat nem állapított meg, és a felperes által készített szakvéleményt a bizonyítékok köréből kirekesztette.

Az alperes a Ptk. 6:519. §-a alapján a felelősség alól kimentette magát, és bizonyította, hogy azon magatartása nem volt neki felróható, amellyel a felperes részére szakértői díjat nem állapított meg az elkészített szakvéleményért. A felperes a kárát saját felróható magatartásával maga okozta, hiszen megszegte a titoktartási kötelezettségét, és a kirendelő végzésben foglaltak ellenére a ... Egyetem meghatározott tanszékeivel konzultált. Tette ezt annak ellenére, hogy a kirendelő végzés előírta a társszakértő bevonásáról előzetesen a választottbíróóság hozzájárulását kell kérnie, ezt azonban elmulasztotta.

Ezért az alperes mellett működő választottbíróóság jogszerűen tagadta meg a felperes részére a szakértői díj kifizetését.

Kiemeli az ítéletábra, hogy az 1952. évi III. törvény és az 2016. évi CXXX. törvény rendelkezései a választottbíróági eljárásban nem alkalmazhatók még háttér jogszabályként sem. Ezért az állami bíróságok által kialakult gyakorlat a szakértői díj megállapítása tekintetében nem vehető figyelembe a választottbíróági eljárásban.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását mellőzte. (7., 15. oldal)

Mindezen indokokra figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - eltérő jogi indokolással - az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felperes peresztes lett, ezért az ítéletábra a rPp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes felmerült másodfokú perköltségének a megfizetésére.

A per tárgyi illetékfeljegyzési jogos, ezért a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a rPp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján a peresztes felperes köteles.

Győr, 2019. május 16.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk. a
tanács elnöke. **Vass Mária sk.**
előadó bíró

Dr. Molnár
Andrea sk.
bíró

